

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на околната среда и водите
Регионална инспекция по околната среда и водите – Враца

УТВЪРДИЛ:

инж. ХРИСТО ХРИСТОВ
Директор на РИОСВ - Враца

ДОКЛАД

от проверка по изпълнение на условията поставени с Комплексно разрешително №75-Н1/2010г., издадено на „Холсим (България)“ АД, с. Бели извор

Обект: “Холсим (България)” АД, с. Бели извор, община Враца, област Враца

Дата на извършване на проверката: 19-20 юни 2019 г.

Място на извършване на проверката: Производствената площадка на “Холсим (България)” АД, с. Бели извор, община Враца, област Враца

Основание за проверката: В изпълнение на Заповед №84/17.06.2019 г. на Директора на РИОСВ - Враца, чл.154 от Закона за опазване на околната среда и Годишен план за контролната дейност на инспекцията през 2019 г.

Цел на проверката: Проверката се извършва във връзка с осъществяване на текущ контрол на дейността на оператора и спазване изискванията на поставените условия и срокове в Комплексно разрешително (КР) №75 Н1/2009 г., актуализирано с Решение № 75-Н1-ИО-А1/2012 г., Решение № 75-Н1-ИО-А2/2015 г. и Решение № 75-Н1-ИО-А3/2017 г., издадено на “Холсим (България)” АД, с. Бели извор, община Враца, както и законовите задължения на притежателя му, произтичащи от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), специализираните закони и подзаконовите нормативни актове към тях.

Проверени са следните основни производствени звена, участъци и документи:

Проверени са следните инсталации, попадащи в обхвата на Приложение №4 на ЗООС:

1. Инсталация за производство на циментов клинкер (т.3.1”а”, т.5.1.”е”, т.5.2”а”, т.5.2”б” и т.5.3.2 „в”), включваща 1 бр. пещ;
2. Инсталация за производство на цимент – три (3) броя топкови мелници (т.5.1 „е”);
3. Инсталация за предварително третиране (шредирание на висококалорични твърди отпадъци) (т.5.3.2 „б”)
4. Инсталация за механично третиране и подаване за оползотворяване на неопасни отпадъци, включваща инсталация за балиране и опаковане (т.5.3.2 „б”);
5. Временно съхраняване на опасни отпадъци (т.5.5).

Инсталации, попадащи в обхвата на Приложение №4 от ЗООС:

Котелна инсталация с номинална топлинна мощност 1,095 MW, включваща:

- водогреен котел тип РКР-347Р-0.175 MW;
- водогреен котел тип КВ-0.55Р-0.640 MW;
- водогреен котел тип РКХ-349Р-0.280 MW.

Резултати и заключения за съответствие на обекта с изискванията на екологичното законодателство и последващ контрол: Проверените условия и констатациите за тяхното изпълнение са отразени в “Списък за проверка на изпълнението на условията на Комплексното разрешително №75-Н1/2009 г., актуализирано с Решение № 75-Н1-ИО-А1/2012 г., Решение № 75-Н1-ИО-А2/2015 г. и Решение № 75-Н1-ИО-А3/2017 г., издадено на “Холсим (България)” АД, с. Бели извор – 20.06.2019 г.”

Извършена е проверка на място и по документи на производствената площадка във връзка с работата на посочените инсталации, техния капацитет, използване и съхранение на

ресурси (вода, електро и топлоенергия, суровини, спомагателни материали и горива), емисии в атмосферния въздух, отпадъчни води, шум, управление на отпадъците, опазване на почвата и подземните води, резултати от извършен мониторинг, мерки за предотвратяване и действие при аварии.

За проверявания период в РИОСВ – Враца са постъпили две инвестиционни предложения (ИП), свързани с въвеждане на площадката на два броя водогрейни котли за отопление на газ, както и промени в условията на КР, свързани с нови кодове отпадъци, инсталиране на водогрейни котли и изграждане на фотоволтаична инсталация. За постъпилите ИП е уведомено МОСВ и са подадени необходимите документи в ИАОС за определяне на процедура по преразглеждане и при необходимост актуализиране на КР № 75-Н1/2009 г.

След влизане в сила на последното Решение за актуализация, операторът е представил план за собствен мониторинг в РИОСВ – Враца и БДДР – Плевен, който е окончателно съгласуван от ИАОС.

По време на проверката не са констатирани несъответствия на инсталациите, попадащи в обхвата на Приложение №4 от ЗООС. Производствена дейност се извършва в следните инсталации:

- Инсталация за производство на циментов клинкер, включваща 1 бр. пещ;
- Инсталация за предварително третиране (шредирание на висококалорични твърди отпадъци – по едри фракции);
- Инсталация за механично третиране и подаване за оползотворяване на неопасни отпадъци, включваща инсталация за балиране и опаковане. Извършва се само шредирание (по-ситни фракции) - не е доизградена в частта балиране и опаковане;
- Инсталация за производство на цимент три (3) броя топкови мелници работи периодично, в зависимост от планираната електроенергия.

В експлоатация са и 3-те водогрейни котела, извън обхвата на Приложение № 4.

За проверявания период не са въведени нови обекти в експлоатация. Не е извършвана промяна на границите на производствената площадка. Подменен е типа на филтърните материали на малките ръкавни филтри. Модифицирането на съществуващата инсталация за механично третиране и подаване за оползотворяване на неопасни отпадъци, чрез монтиране на инсталация за балиране и опаковане не е приключено, тъй като не е доизградена инсталацията. В момента се извършва само шредирание на отпадъци (ситни фракции - големина под 10 мм).

През 2018 г. капацитетът на инсталациите не е превишаван. Годишното количество продукция за инсталациите, е документирано и докладвано като част от ГДОС за 2018 г.

През 2018 г. са проведени 5 вътрешни одита на системата за управление на околната среда и един преглед от ръководството. В периода 20-22.08.2018 г. е проведен надзорен одит от сертифицираща фирма, съгласно стандарта за управление на околната среда ИСО 14001:2015. Изготвени са и се прилагат писмени инструкции, съгласно изискванията на КР, които са включени в електронната база данни. Прилагат се писмени инструкции за периодична оценка на съответствието със стойностите на емисионните и технически показатели с определените такива в условията на КР. Данните от наблюдението на емисионните и технически показатели, резултатите от оценката на съответствието им, причините за установените несъответствия и предприетите коригиращи действия са документираны и се съхраняват на производствената площадка в електронен вид. Прилага се инструкция за установяване на причините за допуснатите несъответствия и предприемане на коригиращи действия. Разработена е процедура за актуализация на документите, в случай на промяна на нормативната уредба, работата и управлението на инсталациите, както и изземване на невалидната документация. До създадената електронна база данни имат достъп всички служители, отговорни за правилното функциониране на контролираните инсталации.

През 2018 г. и до момента на проверката не са възниквали аварийни или други замърсявания. Актуализирана е собствената оценка за възможни случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и за причинени екологични щети и са планирани мерки за отстраняване на екологични щети. За проверявания период не са възниквали случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и не са причинени екологични щети. Операторът е включен в Публичния регистър на операторите извършващи дейност по Приложение №1 на ЗОПОЕЦ. Дружеството има сключена застраховка за покриване на случаи на причинени екологични щети с ЗАД „ОЗК - Застраховане” АД.

Операторът има издадени от Басейнова Дирекция Дунавски район – Плевен:

- Разрешително за водоземане от язовир “Станьов дол” с краен срок 11. 06. 2022 г.;
- Разрешително за водоземане от подземни води за шахтов кладенец “ШК – Холсим - Бели извор, Враца” с краен срок 20. 04. 2024 г.;
- Разрешително за водоземане от подземни води за каптиран извор “КИ Бели извор”, със срок на действие до 29.08.2021 г.

За използване на вода за питейно-битови нужди операторът има сключен актуален договор с “ВиК” ООД, Враца.

В информационна система се отчита ежедневно разхода на вода за производствени нужди. Прилага се инструкция за експлоатация и поддръжка на оборудването за охлаждане на лагери, охлаждане на въздуха в компресори, охлаждане на технологични газове в охладителни кули, пещ, ролкова преса, циментови мелници, компресори за команден въздух, захранване на противопожарни хидранти, които са основен консуматор на вода за производствени нужди. Оборудването се проверява ежеседмично. Прилага се инструкция за проверки на техническото състояние на водопроводната мрежа на площадката. Проверките се извършват от отдел „Поддръжка” ежедневно, а по част от оборудването информацията се подава онлайн (пр. лагери). Резултатите се отразяват в обходни листове и се записват в САП система. За проверявания период не са установени течове.

Спазена е годишната норма за ефективност при употреба на електроенергия за единица продукт през 2018 г. Операторът е представил справка за изразходваната енергия по инсталации от началото на 2019 г. до 31.05.2019 г.

Използваните суровини и горива не се различават по вид и не превишават количествата посочени в КР. Наличните суровини се съхраняват в определени и обозначени за целта складове. Операторът прилага писмена инструкция за оценка на съответствието на годишните стойности на нормите за ефективност на ползваните суровини и горива за инсталациите.

Използваните от началото на 2019 г. до 31.05. 2019 година суровини и материали са представени в справки от оператора по време на проверката.

Изготвена е класификация на използваните в предприятието химични вещества в съответствие с критериите на Глава VII, раздел I на ЗООС. Определен е склад за съхранение на химични вещества и смеси. Информационните листове за безопасност отговарят на изискванията на Приложение II на Регламент (ЕО) 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), изменено с Регламент 453/2010. Извършват се проверки на съответствието на съоръженията и площадките с изискванията на нормативната уредба за реда и начина за съхранение на ОХВ, включително на установените причини за несъответствие и предприетите коригиращи действия. Водят се дневници, в зависимост от площадката за която се прилага инструкцията. В момента на проверката се съхраняват 8 бр. варели със синтетично моторно смазочно масло.

В атмосферният въздух в района на „Холсим (България)“ АД, с. Бели извор, се отделят емисии от общ суспендиран прах и газове от горивния процес, протичащ в пещта за изпичане на циментов клинкер. Към всички източници на емисии във въздуха на заводската площадка има изградени пречиствателни съоръжения.

В експлоатация са следните пречиствателни съоръжения за емисии в атмосферата: 3 броя ръкавни филтри, байпасна инсталация за намаляване на емисиите от HCl и SO₂,

ръкавен филтър и инсталация за SNCR към изпускащо устройство № 1 на Пещ - Суровинна мелница, по 1 бр. ръкавен филтър към всяко от изпускащите устройства от № 2 до № 70. По време на проверката са представени паспортните данни на пречиствателните съоръжения.

През 2018 г. и 2019 г. се извършват СНИ на 6 броя подобекти, съгласно условията на КР. Месечните и Годишните доклади се представят в РИОСВ – Враца в законоопределените срокове. През 2018 г. са извършени СПИ на 38 броя обекти, представени са 38 броя доклади. Същите са одобрени и оценени и не са констатирани несъответствия. До момента на проверката през 2019 г. са извършени СПИ на 11 броя обекти и са представени, приети и оценени 11 броя доклади. СПИ са извършени от акредитирани лаборатории.

Прилага се инструкция за поддръжка на оптималните стойности на технологичните параметри, осигуряващи оптимален работен режим на пречиствателните съоръжения. Стойностите на контролираните параметри се наблюдават от автоматизирана техническа информационна система в командна зала. Резултатите се документират и съхраняват в електронен вид.

„Холсим (България)“ АД има разработена организационно-екологична програма, включваща мерки за ограничаване и предотвратяване на неорганизираните емисии. Основните дейности, извършвани от оператора са: ежедневно почистване и овлажняване на транспортните алеи на заводската площадка; ползване на точен маршрут за транспортиране на материали между отделните производства; поддържане на зелените площи между производствените сгради и съоръжения.

Операторът е докладвал в Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсителите (ЕРИПЗ) всички вещества и техните количества, свързани с прилагането му.

За пречистване на производствени, охлаждащи и дъждовни води на площадката се експлоатират следните пречиствателни съоръжения (ПС): 2 бр. маслоуловители и 1 бр. септична яма за БФОВ, ПОВ и дренажни води. За всяко съоръжение са определени съответните контролирани параметри. Ежемесечно се извършва измерване на маслен слой и дебелина на утайката. Пречиствателните съоръжения са почистени през м. юни 2019 г. През 2018 г. операторът е извършил 28 бр. проверки на съоръженията. От началото на 2019 г. до края на м. май са отчетени 18 бр. проверки.

Производствени отпадъчни води: Прилага се инструкция за поддържане на оптималните стойности на технологичните параметри. Извършва се мониторинг на работата на ПС в съответствие с определените контролирани параметри. Попълват се обходни карти. Изготвена е инструкция за установяване на причините за несъответствие и предприемане на коригиращи действия.

Смесеният поток отпадъчни води се зауства в р.Въртешница. За установяване на влиянието на отпадъчните води върху водоприемника, се вземат проби за анализ от р.Въртешница преди и след заустване на смесения поток. Монтирано е измервателно устройство за отчитане на количествата на отпадъчните води (смесен поток), зауствени в р.Въртешница. Акредитирана лаборатория взема и анализира проби от реката веднъж годишно.

Охлаждащи води: Експлоатират се и се поддържат в добро техническо състояние и 2 бр. ПС – маслоуловители. За охлаждане се използват условно чисти води от яз. „Станьов дол” и свежи води от карстов извор „Бели извор” за допълване на загубите в мрежата.

При преливане в оборотна помпена станция, част от охлаждащите води се заустват в р. Въртешница като част от смесен поток, а друга част се връщат и заустват в язовира. От началото на м. юни 2018 г., водовземането от язовир „Станьов дол” се регулира от автоматизирана система, включена и управлявана посредством компютърна система от командна зала. Извършва се мониторинг веднъж годишно на повърхностните води на язовира от акредитирана лаборатория. Изготвени са и се прилагат изискваните с условията на КР инструкции.

Битово-фекални отпадъчни води: БФОВ, след пречистване, се заустват в р.Въртешница като част от смесен поток отпадъчни води.

Дъждовни води: Експлоатират се 2 бр. маслоуловители. Определени са контролираните параметри. ПС за пречистване на отпадъчни противопожарни води все още не е напълно изградено. Дъждовните води се заустват като част от смесен поток ОВ.

Честотата на собственият мониторинг е спазена, съгласно условията в КР. За проверявания период е извършен собствен мониторинг за III-то и IV-то тримесечие на 2018 г. и за I-во и II-ро за 2019 г. Проби и анализ са извършени от акредитирана лаборатория. От извършения собствен и контролен мониторинг на отпадъчните води не са констатирани превишения на ИЕО.

Към момента на проверката образуваните отпадъци не се различават по вид (код и наименование) от разрешените по КР. Отпадъците ползвани като добавки и суровини са придружени със сертификат за произход. Изпитване на отпадъците се прави на база изготвени и разписани инструкции по СУК ИСО 9001. Съхраняват се на определените и обособени за целта места. Не се е налагало промяна на местоположението на площадките за временно съхранение. При предварителното съхранение не се допуска смесване на опасни отпадъци с други, оползотворими и неоползотворими отпадъци, както и смесване на опасни отпадъци с други вещества, включително разреждане на опасни отпадъци.

Приемането на отпадъците се извършва, съгласно разписани процедури в СУК ИСО 9001. Приетите отпадъци се отразяват в отчетна книга по Приложение № 4 от Наредба 1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.

Твърдите отпадъци от пречистване на газове, се отчитат на база ежемесечен протокол за количество уловен унос от ръкавен филтър и установен процент на оползотворен унос.

В момента на проверката на производствената площадка се съхраняват оловни акумулаторни батерии, флуорисцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак, отработени масла, НУБА и др. Отработените масла се оползотворяват като смазочни материали в инсталации на Дружеството. НУБА се съхраняват в пластмасов контейнер на закрыта и бетонирана площадка. Излезлите от употреба гуми се съхраняват на бетонирана, оградена и обозначена площадка. Същата е пожарообезопасена. Поставени са указателни табели с кодовете на отпадъците на всички обособени за тази цел места. Достъп до зоната /склада/ за съхранение на производствените отпадъци е ограничен. Оглед се извършва в присъствието на началник склад.

Отпадъците, генерирани от дейността на инсталациите, се предават само на дружества притежаващи разрешителни по чл. 35 от ЗУО. При предаване на опасни отпадъци се попълва идентификационен документ.

Като гориво, в инсталацията за производство на циментов клинкер, са използвани само разрешени с условията на КР отпадъци.

Не са изгаряни опасни отпадъци.

Месокоостното брашно се доставя със специализиран транспорт – контейнеровоз, от който се подава към пещта за изгаряне. От началото на годината и до момента на проверката на площадката не е използван и не се съхранява този отпадък.

Шредирването на отпадъци се извършва от фирма “Джисайкъл България” ЕООД, съгласно договор. Използват се две шредиращи инсталации. От раздробения отпадък се вземат проби през 2 часа и се извършва анализ на 24 часова съставна проба. Информация за вида на отпадъците за изгаряне, постъпва след извършване на лабораторни и химични анализи, направени от лабораторията към „Джисайкъл България” ЕООД. Извършва се операция по оползотворяване само на разрешените отпадъци, които се съхраняват на обособените места на площадката.

Не се констатира смесване на опасни отпадъци с други отпадъци, смесване на оползотворими и неоползотворими отпадъци, както и смесване на опасни отпадъци с други вещества, включително разреждане на опасни отпадъци.

За обезвреждане чрез депониране се предават само битови отпадъци.

Операторът прилага инструкция за измерване или изчисление на образуваните количества отпадъци в съответствие с условията. Извършва се сравнителен анализ на годишна база на резултатите от измерването и мониторинга, като част от процедура по ISO 14 001. Водят се отчетни книги за приетите, образуваните, оползотворени и предадени за последващо третиране отпадъци.

В срок са изпратени в ИАОС-София отчети за 2018 г. за образуваните и третирани отпадъци. Резултатите от дейностите с отпадъци са докладвани с ГДОС 2018 г.

Дейностите, извършвани на производствената площадка, се осъществяват по начин, недопускащ предизвикване на шум в околната среда над граничните стойности на еквивалентно ниво на шума.

През 2018 г. е извършен мониторинг на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда от производствената площадка. Мониторингът обхваща дневно измерване, тъй като не е изпълнено условие по чл.18, ал.1, т.2 за вечерно и нощно ниво (натоварване на производствените мощности над 70 %) от *Наредба № 54 от 13 декември 2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда.*, Обн. ДВ. бр.3 от 11 Януари 2011 г.

Мониторингът обхваща три измервателни контура, като първия е разделен на три подконтура. В РИОСВ – Враца е представен Доклад с резултати от собствени периодични измервания от мониторинг на промишлени източници на шум в околната среда и Протоколи от изпитване от акредитирана лаборатория. Не са постъпвали оплаквания от живущи в района на площадката.

За проверявания период не са констатирани разливи и/или изливане на вредни или опасни вещества. Има инструкция за действия при разливи, но не се е налагало нейното прилагане. Разработена е инструкция за проверка на течове от тръбопроводи и оборудване, разположени на открито. На площадката не са изградени инженерно-строителни съоръжения. Не е констатирано извършване на дейности по пряко или непряко отвеждане на вредни и опасни вещества в почвите и подземните води. Извършва се ежеседмична проверка и се попълват обходни листи. Резултатите от проверките се отразяват в обобщен чек лист, който се попълва от направление „поддръжка”. В случай на разливи е осигурено съхраняването на достатъчно количество подходящи сорбиращи материали (пясък и трина), на определени за целта места.

През 2018 г. е извършен почвен мониторинг по част от показателите, посочени в КР. Пробовземането и анализите са извършени от акредитирана лаборатория.

Актуализирана е собствената оценка за възможни случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и за причинени екологични щети и са планирани мерки за отстраняване на екологични щети. Представена е застрахователна полица. Операторът е включен в Публичния регистър на операторите извършващи дейност по Приложение №1 на ЗОПОЕЩ. За проверявания период не са възниквали случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и не са причинени екологични щети.

При всяко спиране и пускане на инсталациите операторът уведомява инспекцията. За проверявания период не е вземано решение за прекратяване на дейността на инсталациите или части от тях.

По време на проверката, извършена в периода 19-20.06.2019 г., не се констатира несъответствие между работата на инсталациите и условията и сроковете поставени с КР № -Н1/2009 г., актуализирано с Решение № 75-Н1-И0-А1/2012 г., Решение № 75-Н1-И0-А2/2015 г. и Решение № 75-Н1-И0-А3/2017 г., издадено на “Холсим (България)” АД, с. Бели извор.